

Wojewódzki Sąd Administracyjny we Wrocławiu wydał wyrok w następstwie skargi na rozstrzygnięcie samorządowego kolegium odwoławczego, dotyczącego przyznania zasiłku celowego mającego pokryć szkody poniesione w wyniku ulewnych deszczy. Poniesione straty obejmujące wyposażenie budynku gospodarczego, kotłowni, a także przydomowy ogród, skłoniły poszkodowaną osobę do zabiegania o pomoc w formie zasiłku celowego. Jego podstawę prawną stanowi art. 39 ustawy o pomocy społecznej, który w swojej treści za warunek przyznania pomocy określa istnienie "niezbędnej potrzeby bytowej".

Choć orzeczenia dotyczące zasiłków celowych są wydawane często, każdy przypadek jest inny i wymaga indywidualnego zbadania. Po przyznaniu dość skromnej pomocy przez organ I instancji, samorządowe kolegium odwoławcze, jako organ II instancji, do którego wpłynęło odwołanie, uchylając decyzję i w gruncie rzeczy odmawiając stronie prawa do zasiłku celowego, wskazało że nie sposób ocenić, czy przyznana wstępnie pomoc była pomocą adekwatną. Kolegium zwróciło w tym kontekście uwagę głównie na brak choćby szacunkowej kalkulacji szkód, jakie poniosła strona. Kolejno, organ uznał, że przesłanki udzielenia tej formy pomocy nie zachodzą także z innego powodu, tj. z faktu, że zasiłek celowy nie pełni funkcji odszkodowania, lecz ma służyć wsparciu w wyjątkowo trudnych sytuacjach życiowych, gdy codzienne, normalne funkcjonowanie staje się niemożliwe. Podniesiono także, iż udzielenie zasiłku celowego jest prawem, a nie obowiązkiem organu, który musi wziąć pod uwagę, że jego fundusze nie są nieograniczone.

Sąd, rozpoznając skargę na to rozstrzygnięcie, złożone przez osobę wnioskującą o pomoc, uznał skargę za zasadną. W jego ocenie, konieczne było bowiem ponowne przeprowadzenie postępowania w celu jednoznacznego ustalenia, jakie straty zostały poniesione i jaka jest ich prawdziwa wartość. Zebranie i rozpatrzenie w sposób wyczerpujący całego materiału dowodowego jest obowiązkiem organu, nałożonym na mocy art. 77 § 1 KPA. Nie zmienia to jednak faktu, że udzielenie pomocy w formie zasiłku celowego wymaga więcej niż tylko szkody pogarszającej sytuację finansową czy warunki mieszkaniowe danej osoby.

W istocie bowiem należało przyznać rację samorządowemu kolegium odwoławczego w odniesieniu do stwierdzenia, że zasiłek celowy nie jest odszkodowaniem. Wykładnia pojęcia "niezbędnej potrzeby bytowej", której wystąpienie warunkuje możliwość przyznania pomocy w tej formie, uznaje za taką potrzebę takie okoliczności, których usprawiedliwienie wynika ze względu na zachowanie życia, zdrowia, a także odgrywania ról społecznych, możliwości zarobkowania i pełnienia funkcji członka rodziny. Chodzi zatem o ochronę podstawowych dóbr, które na taką ochronę zasługują. Chodzi o potrzeby, bez których człowiek nie jest w stanie przetrwać, funkcjonować, i które wiążą się z jego godnością. Zamiarem ustawodawcy była możliwość zapewnienia potrzebującym, którzy znaleźli się w trudnej sytuacji w wyniku różnego rodzaju nieszczęść, pomocy w doprowadzeniu warunków ich życia do "poziomu minimum", do którego każdy ma prawo. Precyzując tę kwestię jeszcze bardziej, Sąd wymienił szczególne względy, na których opiera się usprawiedliwiona potrzeba dająca powód do przyznania zasiłku losowego. Są to rzeczy takie, jak status członka rodziny, osoby zarobkującej (pracownika, osoby wykonującej czynności zarobkowe), czy obywatela demokratycznego państwa prawnego.

Kiedy badanie "niezbędności" potrzeb bytowych dotyczy kwestii typowo materialnych, organ bada w jakim stopniu poniesione straty utrudniają, czy też uniemożliwiają godne funkcjonowanie. Zdarza się, że odmowa przyznania zasiłku losowego w następstwie klęsk żywiołowych następuje na tej podstawie, że choć część dobytku została utracona, to żywił objął tylko jego ograniczoną część (np. piwnicę, poddasze), przy czym wciąż możliwe jest korzystanie z innych składników majątku i funkcjonowanie w godnych warunkach. Ubieganie się o odszkodowanie i pomoc materialną odbywa się wówczas w innym

Niezbędna potrzeba bytowa - WSA tłumaczy definicję

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: sobota, 12, lipiec 2025 15:59

Piotr Majoch

Odsłony: 643

trybie.

Wyrok WSA we Wrocławiu z 4 czerwca 2025 r. (sygn. IV SA/Wr 69/25)

Źródło: [CBOSA](#)